



FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/287/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

141/2017. (VII. 6.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) I. r. panaszos és II. r. panaszos¹ törvényes képviselőjében az I. r. panaszos 2016. augusztus 12-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárást** a 2017. július 6-án megtartott zárt ülésén született döntése alapján

m e g s z ü n t e t i.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg. A panaszosoknak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel azonban a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

Az I. r. panaszos a vele, és kiskorú gyermekével, a II. r. panaszossal szemben 2016. július 31-én történt rendőri intézkedés (előállítás), rendőri intézkedés (értesítési kötelezettség) elmulasztása és a rendőri bánásmód miatt 2016. augusztus 12. napján, postai úton terjesztette elő panaszát, amit 2016. szeptember 22. napján kiegészített.

I.

A panaszbeadvány, illetve annak kiegészítése nehezen értelmezhető, azonban az azokat kiegészítő iratok alapján az alábbi tényállás állapítható meg.

1) A rendőri intézkedés előzményeként az I. r. panaszos által a Testülethez küldött iratok az alábbiakat tartalmazzák. Az I. r. panaszos és felesége 2013-ban külön költöztek, és a bíróság előtt gyermek-elhelyezési per indult a két kiskorú gyermekük tekintetében. A bíróság első fokon az

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszosok személyes adatait töröltük.

édesanyjánál helyezte el a kiskorú gyermekeiket (így a II. r. panaszost is), az I. r. panaszos kapcsolattartását pedig akként rendezte, hogy kéthetente, kedden, felügyelt kapcsolattartás keretében láthatja őket, az o.-i gyermekjóléti szolgálat épületében. A bíróság szerint a gyermekek kevésbé kötődnek az anyjukhoz, de ezt annak tulajdonították, hogy az I. r. panaszos és családja az anya ellen nevelték a gyerekeket. Az I. r. panaszos álláspontja szerint az édesanya elhanyagolja, és bántalmazza a gyermekeket, veszélyezteti testi és lelki épségüket, valójában csak a pénz miatt szeretné, hogy nála legyenek. Az I. r. panaszos azonban azóta sem adta át a gyermekeket az édesanyjuknak. A szülők megegyezése hiányában a gyermekek hosszú hónapokig nem jártak iskolába. 2016. év elején jelzés érkezett az O.-i általános iskolából a D.-i Gyámhatósághoz, mivel a gyermekek 50 órát meghaladóan hiányoztak. A D.-i Járási Hivatal megindította a védelembé vételi eljárást. A D.-i Gyámhivatal 2016. május 24-én határozatával elrendelte a gyermekek védelembé vételét.

Az I. r. panaszos az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalához fordult 2016. augusztus 9-én, amikor is kérte az ombudsman eljárását, mert álláspontja szerint a d.-i és az o.-i gyámhatóság eljárása, illetve passzivitása ellentétes gyermekei érdekeivel, veszélyezteti testi, lelki és szellemi fejlődésüket.

2) 2016. július 31-én a 11 éves II. r. panaszost a D.-i Rendőrkapitányság rendőrei igazoltatás alá vonták egy büfében, majd előállították a D.-i Rendőrkapitányságra. A beadvány szerint a gyermeknek nem engedték meg, hogy telefonáljon az I. r. panaszosnak, illetve a nagymamának (H. L.-nének). A rendőrök a fiú telefonját földhöz vágták. A II. r. panaszos egyébként orvosi kezelésre szorult pánikbetegsége miatt (mert az anyja bántalmazta), és gyógyszert szed. Kiabált, hogy a rendőrök ne vigyék el, hanem hívják az apját. Ennek ellenére a rendőrök „bedobták” a szolgálati gépkocsiba. A II. r. panaszos egyik barátja szólt a nagymamának, hogy elvitték az unokáját a rendőrök.

A nagymama és az I. r. panaszos elmentek a rendőrségre a II. r. panaszos orvosi papírjaival és gyógyszereivel, azonban a rendőröket ez nem érdekelte. Az I. r. panaszos és a nagymama többször felhívták a mentőszolgálatot is, de a rendőrök visszautasította az orvosi ellátást.

A II. r. panaszos „örjöngésétől” zengett az épület, de senkit nem engedtek hozzá a megnyugtatóására. Kb. 5-6 órát tartották fogva a rendőrök, szülői felügyelet nélkül. Amikor pedig megérkezett a gyermek édesanyja, a II. r. panaszost „agyon nyomkodták, kegyetlenül brutális módon”, majd – tiltakozása ellenére – autóba tették.

Az I. r. panaszos és a nagymama azóta sem tud a II. r. panaszosról, a jogerős bírósági ítélet ellenére a kapcsolattartás jogát nem tudja gyakorolni.

A panaszbeadvány további része a rendőri intézkedés szempontjából releváns információt nem tartalmaz, ezért annak ismertetésétől a Testület eltekintett.

3) Az I. r. panaszos továbbította a Testület részére az egyik gyermekkorház gyermekpszichiáterének – a kérésére – 2016. augusztus 6-án kiállított igazolását, amely szerint a fiának, a II. r. panaszosnak 2016. augusztus 5-én ambuláns időpontja volt a kórházban, amire azonban nem jelent meg.

4) a) A panaszbeadvány mellékletét képezi továbbá az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalában 2016. augusztus 9-én felvett panaszbeadvány, amely az Állásfoglalás I. rész 1) pontjában írtak mellett azt a

többletinformációt tartalmazza, hogy a II. r. panaszos ellen körözést adtak ki – tekintettel arra, hogy az I. r. panaszos jogellenesen tartotta magánál –, ezért foganasították az előállítását.

b) A D.-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Nyomozó Alosztályán az I. r. panaszos édesanyja, a II. r. panaszos nagymamája bejelentést tett 2016. augusztus 5-én a panaszolt rendőri intézkedéssel szemben. A dokumentum tartalmát a Testület az Állásfoglalás II. részének 3) pontjában ismerteti.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A rendőrségi dokumentumok szerint a II. r. panaszossal szemben a D.-i Rendőrkapitányság két rendőre: egy c. r. főtörzsszáslós és egy r. törzsőrmester foganasította a panaszolt rendőri intézkedést.

2) A D.-i Rendőrkapitányság r. őrnagy megbízott vezetőjének tájékoztató levele az alábbi információkat tartalmazza.

a) 2016. július 31-én az intézkedő rendőrök D. város területén láttak el szolgálatot, amikor 18 óra 25 perckor a D. út 62. szám alatt igazoltatták a II. r. panaszost, aki maga fordult társával (a szintén gyermekkorú Sz. M.-mel) rendőri segítségért. Elmondásuk szerint korábban egy okmánytartót találtak.

A rendőrök az igazoltatás során prioritálták a két személy által bediktált adatokat és megállapították, hogy korábban elrendelték a II. r. panaszos körözését. A körözési rendszerben szereplő adatok szerint őt elő kellett állítani és védelem alá kellett helyezni a Sz.-i Törvényszék ítéletének végrehajtása miatt. Az intézkedő rendőrök közölték vele az intézkedés okát és azt, hogy a körözésre tekintettel előállítják a D.-i Rendőrkapitányságra.

Az intézkedés helyszínén megjelent a másik gyermek édesapja (Sz. K.), ezért a rendőrök megkérték, hogy a II. r. panaszos hozzátartozóit értesítsék az intézkedésről.

Az előállítását követően a hozzátartozók megjelentek a rendőrkapitányságon, és tájékoztatást kaptak az intézkedésről, annak okáról, valamint a II. r. panaszos állapotáról, arról, hogy minden rendben van vele.

Az intézkedő rendőrök megkezdték a körözésben foglalt feladatok végrehajtását és kiértékeltek a II. r. panaszos édesanyját, (B. H.-t), aki elindult érte, és őt 22 óra 18 perckor sérülés- és panaszmentesen átvette.

A rendőri intézkedés mintegy 4 órát vett igénybe, amely alatt a II. r. panaszos folyamatosan felnőtt felügyelete alatt állt. Részére az intézkedő rendőrök játékokat, élelmiszert és italt biztosítottak. Mindvégig nyugodt volt, evett, ivott, játszott, használta a mosdót. Rosszullétre az intézkedés alatt nem panaszkodott, ezért orvosi ellátása nem volt indokolt, és arról édesanyja sem nyilatkozott.

b) Az I. r. panaszos állítása a valóságnak nem felel meg: sem vele, sem az intézkedés alá vont II. r. panaszossal szemben nem alkalmaztak kényszerítő eszközt, testi kényszert. Továbbá egyikükkel sem bántak kegyetlenül.

c) Az I. r. panaszos azon állítása, hogy a gyermeke nem telefonálhatott, úgyszintén nem felel meg a valóságnak: ugyanis az I. r. panaszos nem állt rendőri intézkedés alatt, a II. r. panaszos pedig telefonkészülékkel nem rendelkezett. A rendőrök a jogszabályban foglalt kiértesítési kötelezettségüknek eleget tettek. Az intézkedő rendőrök továbbá egyikük telefonját sem vágták földhöz.

d) Az intézkedés nem az I. r. panaszossal szemben folyt. Az intézkedő rendőrök a körözésben foglaltak szerint jártak el, az abban meg jelölt személyt, azaz a szülői felügyeleti joggal rendelkező édesanyát értesítették.

e) Az I. r. panaszos édesanyja 2016. augusztus 5-én nyújtott be személyesen panaszt a D.-i Rendőrkapitányságon, amit a kapitányságvezető kivizsgált és – tekintettel a beszerzett adatokra – megállapította, hogy a panasz nem a jogosulttól származik, ezért a kivizsgálást megszüntette. A vizsgálat során a beszerzett rendőri jelentésekből a r. őrnagy azt is megállapította, hogy a panaszbeadványban foglaltak nem felelnek meg a valóságnak.

f) A panaszolt rendőri intézkedés jogalapjaként a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 15. §-át, 29. §-ának (1) bekezdését, 33. §-ának (2) bekezdés h) pontját, valamint a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 29. §-ának (2) bekezdését, 31. §-ának (1) bekezdését jelölte meg a D.-i Rendőrkapitányság vezetője. Megállapította, hogy a rendőri intézkedés jogszerű, szakszerű, és arányos volt. Az intézkedő rendőrök az intézkedés során végig empatikusan, a helyzetnek megfelelő módon, hangnemben, de határozottan hajtották végre az intézkedésüket. Rendőrök által elkövetett bűncselekmény gyanúja nem merült fel, de tekintettel arra, hogy a bejelentésben bűncselekmény gyanújára utaló adatok voltak, a kivizsgálás teljes anyagát – további intézkedés megtétele céljából – megküldte a Központi Nyomozó Főigazgatóságnak.

3) a) 2016. augusztus 5-én a D.-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Nyomozó Alosztályán az I. r. panaszos édesanyja bejelentést tett a panaszolt rendőri intézkedéssel szemben.

A jegyzőkönyv szerint az I. r. panaszos – aki külön él a feleségétől – a II. r. panaszossal él együtt, aki 2016. július 31-éig tartózkodott náluk. Aznap D. városban, a S. úton voltak a rokonoknál, ahonnan a II. r. panaszos egy szórakozóhelyre ment. Ott igazoltatták a rendőrök. A II. r. panaszost a nagyapja már hiányolta, és elment érdeklődni, mi van az unokájával. Akkor szereztek tudomást arról, hogy a II. r. panaszost elvitték a rendőrök, úgy hogy őket nem értesítették. Akarata ellenére dobták be, erőszakkal a gépkocsiba. A nagymamát egy rokon gyerek tájékoztatta. A II. r. panaszos megkérte a rendőröket, hogy értesítsék családját, de ez nem történt meg, ami miatt panasszal él a nagymama.

Miután tudomást szereztek a dologról, azonnal elszaladtak a rendőrségre. Kérték, hogy engedjék meg, hogy láthassák a II. r. panaszost. A nagymama tájékoztatta az intézkedő rendőröket, hogy a II. r. panaszos állandó orvosi és gyógyszeres pszichiátriai kezelés alatt áll, és engedjék meg, hogy beszéljenek vele és megnyugtassák, valamint vegyék át a gyógyszereit. Az intézkedő rendőröket nem érdekelte a betegsége, a gyógyszert nem vették át tőlük.

Az I. r. panaszos behívta az ügyvédjüket is, aki azonban nem tudta elrendezni, hogy a II. r. panaszos orvosi segítséget kapjon. Több esetben telefonáltak a mentőknek is, de a rendőrség visszautasította azt a kérésüket is, hogy vizsgáltassák meg a II. r. panaszost egy orvossal.

A nagymama panaszolta azt is, hogy amikor a II. r. panaszosért kb. 5 óra elteltével megérkezett az anyja, akkor a rendőrök a kocsival együtt beengedték az ügyelet mellett az udvarra. Többen hallották, hogy a II. r. panaszos sikítózik, kiabál, hogy ne vigyék el, mert az apját (az I. r. panaszost) akarja. A hangos tiltakozása ellenére erőszakkal és kegyetlenül beültették az anyja kocsijába. Amikor feljöttek, a II. r. panaszos ököllel verte az ablakot, hogy engedjék ki.

Panaszként fogalmazta meg a II. r. panaszos nagymamája azt is, hogy a hosszú fogvatartás ideje alatt nem adtak enni az unokájának, csak 21 óra körül, amikor is hozattak egy hamburgert. Az orvosi ellátást viszont nem engedélyezték továbbra sem. A nagymama megnevezett két orvost és egy védőnőt, akiktől a rendőrség információt szerezhet a II. r. panaszos egészségi állapotáról. Kérte továbbá, hogy ideiglenes elhelyezésben részesítsék a fiút az édesapja otthonába.

b) A panasz alapján a D.-i Rendőrkapitányság vezetője 2016. augusztus 24-én elrendelte a panaszeljárást, 2016. október 28-án azonban annak megszüntetéséről döntött. A végzés indokolása szerint a II. r. panaszos nagymamájának panasza alapján a rendőrség megkereséssel élt a Sz.-i Törvényszék felé, hogy az megküldje a II. r. panaszos elhelyezésével kapcsolatos jogerős döntést. A Törvényszék megküldte a rendőrségnek a D.-i Járásbíróság ítéletét, amely szerint a törvényes képviselő az édesanya. Tekintettel arra, hogy a panaszt a II. r. panaszossal szemben történt rendőri intézkedés miatt tették, de azt a nagymama nyújtotta be, aki nem ügyfél a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 15. §-a alapján, a rendőrség azt nem bírálta el.

4) a) A D.-i Járásbíróság 2014. október 16-án kelt ítélete szerint a II. r. panaszos édesanyja mint felperes a gyermek kiadása iránt pert indított. A bíróság kötelezte határozatában az I. r. panaszost, hogy a fiát 3 napon belül adja ki az édesanya részére. Az ítélet indokolása szerint az édesanya 2013-ban a II. r. panaszossal másik városba (O.-ra) költözött, ahol az iskolai tanulmányait is folytatta. November 29-én az I. r. panaszos – az édesanya hozzájárulása és beleegyezése nélkül – a II. r. panaszost az általános iskolából magával vitte a d.-i lakóhelyére, és azóta is magánál tartotta. Az édesanya 2013. december 4-én a D.-i Rendőrkapitányságon feljelentést tett a II. r. panaszos jogellenes elvitelével kapcsolatban, ami az iratokat az O.-i Rendőrkapitánysághoz áttette, miután az elkövetés helye szerinti rendőrkapitányság rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel.

Az édesanya a II. r. panaszossal az eltelt idő óta nem tudta tartani a kapcsolatot, illetve a felek között folyamatban volt a bíróság előtt a gyermekelhelyezés iránt eljárás, miután a másik (2009-ben született) közös gyermekük vonatkozásában arra még nem került sor. A másik gyermek is az I. r. panaszosnál tartózkodott a bírósági eljárás időpontjában.

Az I. r. panaszos arra hivatkozott az eljárásban, hogy kizárólag a fia érdekében cselekedett, amikor őt az édesanya hozzájárulása nélkül magával O. városból elvitte, és álláspontja szerint az anya gondozásában a II. r. panaszos testi, lelki fejlődése és egészsége veszélyeztetve van.

A bíróság kimondta, hogy a Csjt. 72. §-ának (4) bekezdése alapján az I. r. panaszos a perben nem védekezhett alappal azzal, hogy a gyermek kiadása ellentétes az érdekével. Annak nincs akadálya azonban, hogy külön perben (ahogy azt meg is tette és az a bíróság előtt folyamatban volt) a II. r.

panaszos elhelyezésének megváltoztatását kérje. A panaszos ugyanakkor a fiát önkényesen, az anya beleegyezése nélkül vette magához és tartja magánál.

b) A Sz.-i Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2014. október 16-án kelt ítéletével az első fokú bíróság ítéletét – annak helyesnek tartott indokai alapján – helybenhagyta. Kiemelte, hogy a szülői felügyeleti jog gyakorlására – a II. r. panaszos elhelyezésére – vonatkozó döntésnek megfelelő, jogszerű állapot helyreállítása volt az eljárás tárgya.

5) A II. r. panaszos előállításának végrehajtásáról szóló jelentés szerint 2016. július 31-én 18 óra 25 perckor a c. r. főtörzsszázlós és a r. törzsőrmester a szolgálatuk teljesítése során a D. város, D. út 62. szám alatt két kiskorú gyermek kért segítséget, mert egy ismeretlen személy átadott részükre egy okmánytartót, amiben személyi okmányok voltak. Az intézkedés lefolytatása végett mindkét gyermek adatait bemondás alapján rögzítették, és a Tevékenységirányítási Központ (a továbbiakban: TIK) ügyeletén keresztül ellenőrizték. Annak során megállapították, hogy a II. r. panaszos ellen körözést rendeltek el, őt védelem alá kell helyezni. A fentiekre tekintettel őt a TIK ügyletes utasítására a D.-i Rendőrkapitányságra előállították, ahol panasz- és sérülésmentesen átadták a szolgálatparancsnoknak.

A dokumentum szerint a gyermekkorú II. r. panaszost az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés 1. fordulata alapján igazoltatták, és a 33. § (2) bekezdés h) pontja alapján (akit a Schengeni Információs rendszerben elhelyezett figyelmeztetés alapján védelembe kell helyezni) előállították. A rendőrök az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak. Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról tájékoztatót, illetve annak időtartamáról igazolást nem adtak ki, mivel nem volt rá szükség.

Az előállítás oka 2016. július 31-én 22 óra 18 perckor szűnt meg, akkor a II. r. panaszost átadták az édesanyjának, aki aláírta a jelentést.

6) Az előállítás végrehajtásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a II. r. panaszos igazoltatása és az előállítása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

7) A D.-i Rendőrkapitányság két intézkedő rendőrének aznapi jelentése szintén azt tartalmazza, hogy a II. r. panaszos és egy másik gyermekkorú személy leszóltatták őket azzal, hogy séta közben találtak egy okmánytartót, benne személyi, hatósági és adóigazolvánnyal, valamint bérlettel. A rendőrök egy tanú jelenlétében átvették a gyermekektől a talált holmikat.

8) A Körözési Nyilvántartási Rendszer adatai szerint a Sz.-i Törvényszék által kiállított végrehajtó okirat alapján a II. r. panaszos édesanyja (mint végrehajtást kérő) az I. r. panaszossal szemben gyermekkiadás jogcímén indult végrehajtási ügyében a II. r. panaszos körözését rendelték el. A rögzítés időpontja a rendszerben 2015. április 13.

A körözés elrendelésének indoka, hogy a Sz.-i Törvényszék a másodfokú ítéletével kötelezte az I. r. panaszost, hogy a II. r. panaszost adja ki a végrehajtást kérő részére. A kötelezettségének az I. r. panaszos nem tett eleget, ezért ennek kikényszerítésére végrehajtási ügy indult, amely azonban nem vezetett eredményre, a II. r. panaszos a bejelentett lakó- vagy tartózkodási helyén, illetőleg más ismert címen nem volt fellelhető. Ezért a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 180. §-ának (6) bekezdése alapján a ... Végrehajtó Iroda a körözés elrendeléséről rendelkezett.

9) A D.-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztálya r. törzsszázlósának (szolgálatirányító parancsnokának) hivatalos feljegyzése szerint 2016. július 31-én 19 óra 40 perckor telefonon értesítette dr. K. G.-t, a ... Végrehajtó Irodánál, hogy a körözés alapján a II. r. panaszost igazoltatták, majd beszállították a D.-i Rendőrkapitányságra. A telefonos egyeztetés során ő beszélt a főnökével, majd közölte a r. törzsszázlóssal, hogy értesítsék ki a II. r. panaszos édesanyját arról, hogy meglett a fia.

20 órakor telefonon kiértéskítették a II. r. panaszos édesanyját, aki közölte a rendőrrel, hogy jönni fog gyermekéért.

A kapitányságon megjelent az I. r. panaszos ügyvédje, és azt mondta, hogy mielőtt a II. r. panaszost átadják az édesanyjának, vigyék el gyermekorvoshoz, mert – elmondása szerint – a gyermekkel pszichés problémák vannak, ezért kezelésre szorul.

A r. törzsszázlós egyeztetett a forrónyomos parancsnokkal, majd közölte az ügyvédnővel, hogy a II. r. panaszosnak nincs semmilyen panasza, nincs rosszul, ezért orvoshoz nem szállítják át. Mivel szerintük a tünetek oka az édesanya, ezért azt a tájékoztatást is adta, hogy a gyermek orvosi panaszaival kapcsolatban jogi úton megtehetik a további lépéseket.

22 óra 18 perckor panasz- és sérülésmentesen átadták a II. r. panaszost az édesanyjának. A rendőrök a II. r. panaszost és édesanyját kikísérték a személygépkocsihoz, ahol a II. r. panaszos közölte, hogy nem akar elmenni az édesanyjával. Ezt követően azonban az édesanya szavaira beszállt a gépkocsiba, és elhagyták a rendőrség belső udvarát.

A r. törzsszázlós megjegyezte, hogy a rendőrség épületében a II. r. panaszossal mindenki gyermekként bánt. A r. törzsszázlós élelmezéséről gondoskodott, a közlekedési osztályon dolgozó többi rendőrtől a baleset-megelőzési rendezvényeken résztvevő gyerekek részére osztott fényvisszaverő karperecet és kártyajátékot is kapott ajándékba.

10) A D.-i Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztályának a II. r. panaszossal szemben intézkedő r. törzsőrmestere jelentést készített a panaszolt rendőri intézkedéssel összefüggésben.

A dokumentum azt tartalmazza, hogy a II. r. panaszos és egy másik gyermekkorú személy 2016. július 31-én 18 óra 25 perc körül segítséget kért, mivel a Semmelweis utcában sétálva egy elhagyott okmánytartót találtak. Az intézkedés során a két fiatalkorú személy adatait a TIK ügyeletén keresztül leellenőrizték, melynek során megállapították nyert, hogy a II. r. panaszos ellen körözést rendeltek el, őt egy határozat alapján védelem alá kell helyezni.

Ezt követően a II. r. panaszossal közölte, hogy be kell vele mennie a D.-i Rendőrkapitányságra. A II. r. panaszos elmondta, hogy 19 óra körül a nagypapája fog érte jönni. Ezt a rendőr tudomásul vette, majd közölte vele, hogy amikor beérnek a rendőrkapitányságra, a hozzátartozóját kiértéskítik. Az intézkedés során, a helyszínen megjelent a másik gyermek édesapja, akit a rendőr megkért: amennyiben a II. r. panaszos nagypapája a későbbiekben megjelenne a helyszínen, tájékoztassa, hogy unokáját a rendőrségen megtalálja. A II. r. panaszos ezt követően önszántából beszállt a rendőrségi járműbe. Az úton végig nyugodt volt, jól érezte magát. A rendőrkapitányságra érve a II. r. panaszos egy jegyzettömbre leírta nagymamája mobiltelefonszámát, amin értesíteni lehet. Az értesítésre nem került sor, mivel ezen idő alatt a családja megjelent az épületben és a r. törzsőrmester tájékoztatta őket a történetekről. Ezt követően a rendőr a II. r. panaszost megkínálta ásványvízzel, amit elfogadott,

illetve annak elfogyasztása után az illemhelyiségbe kísérte. Ezt követően átadták a II. r. panaszt a szolgálatirányító parancsnoknak, aki a felügyeletét egy r. törzsőrmesterre bízta.

A r. törzsőrmester szintén megjegyezte a jelentésében, hogy a II. r. panaszos az intézkedés során végig nyugodt volt, rosszullette nem panaszkodott, folyamatosan kommunikált vele.

11) A D.-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Körzeti Megbízotti Alosztály c. r. törzsőrmestere volt az, akinek felügyelete alatt volt a II. r. panaszos az előállítás időtartama alatt.

A c. r. törzsőrmester jelentése azt tartalmazza, hogy 2016. július 31-én 19 órától másnap 7 óráig látott el járőrszolgálatot a D.-i Rendőrkapitányság illetékességi területén társával, amikor is eligazításon azt az utasítást kapta a szolgálatirányító parancsnoktól, hogy pár órára rendkívüli őrseget kell ellátnia egy előállított, gyermekkorú személy tekintetében.

A II. r. panaszt a c. r. főtörzszászlóstól és a r. törzsőrmestertől vette át a c. r. törzsőrmester a D.-i Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Alosztályának leíró irodájában, ahonnan a Járőr és Őrszolgálati Alosztály leíró irodájába kísérte. Itt halk zene szólt, a környezet barátságos és kulturált volt. Az őrzés közben a rendőr a napi írásos tevékenységét végezte, miközben tőle kb. 3 méterre egy széken ült a II. r. panaszos, akit szóval tartott, és akivel beszélgetett. Közölte a II. r. panaszossal, hogy kollégái jelentést készítenek a rendőrkapitányság épületébe való beszállításáról, illetve a szüleit értesítik, illetve elmondta azt is neki, hogy amikor a mellékhelyiséget kívánja használni, illetve szomjas lesz, azt jelezze, és elkíséri oda, illetve kiszolgálja ivóvízzel.

A II. r. panaszos az előállítást követően, 20 óra körül egy alkalommal használta a mellékhelyiséget, illetve a rendőr egy fél literes műanyag pohárban ivóvizet adott, amiből – emlékei szerint – kb. 1-1,5 decilitert fogyasztott.

A II. r. panaszos a beszélgetés során érdeklődött a hazamenetele felől, illetve közölte, hogy éhes. Tekintettel arra, hogy nem lehetett tudni, mikor fog az édesanyja megérkezni, a c. r. törzsőrmester – egy r. zászlóson keresztül – fél liter kakaót, illetve két virslis-sajtos pékárut hozatott, neki, amit 21 óra körül kezdett elfogyasztani (az egyik pékáru felét, illetve a kakaóból mintegy 2 dl-t fogyasztott).

Ezt követően megjelent a II. r. panaszos édesanyja a járőr leíróban, akinek átadta a gyermeket. Az átadás úgy történt, hogy az édesanya, illetve a vele tartózkodó férfi az általa vezetett személygépkocsival leparkoltak a rendőrség belső udvarán, mivel a járőrleíróhoz a belső parkoló közelebb esett, mint a külső parkoló.

A jelentés további részében a c. r. törzsőrmester megismételte, hogy a II. r. panaszos nem akart elmenni az édesanyjával, de annak szavaira beszállt, és elhagyták a rendőrség belső udvarát, illetve azt is, hogy vele a rendőrség épületében mindenki gyermekként bánt (élelmezésen kívül játékokat kapott).

12) A Testület felvilágosítás-kérése alapján a II. r. panaszossal szemben intézkedő rendőrök újabb jelentést készítettek.

A dokumentum az Állásfoglalás II. rész 2)-11) pontjaiban ismertetettekhez képest azt a többletinformációt tartalmazza, hogy a II. r. panaszos közölte elfogásakor, hogy aznap 19 óra körül a nagypapája fog érte menni a S. utcába. A gyermekkel közölték, hogy a rendőrkapitányságról

értesíteni fogják a hozzátartozóját. A beszállítás során a II. r. panaszos a jármű jobb hátsó ülésére biztonsági övvel magát bekötötte, az úton végig nyugodt volt, jól érezte magát.

A rendőrkapitányságon a 134-es számú irodában helyezték el, ahol egy jegyzettömbre leírta nagymamája telefonszámát. A rendőrök a felírt telefonszámot átadták a szolgálatirányító parancsnoknak, aki közölte, hogy a II. r. panaszos törvényes képviselője az édesanyja, akinek kiértesítése folyamatban van. Amint a rendőrök a szolgálatparancsnoki helyiségből kiléptek, a fegyveres biztonsági őr pultjánál találkoztak az I. r. panaszossal, a II. r. panaszos nagymamájával, és az ügyvéddel, akik a gyermekről érdeklődtek. Tájékoztatták őket, hogy bármilyen információt a szolgálatirányító parancsnok jogosult adni a gyermek előállításával kapcsolatban. Azt közölték még a rendőrök velük, hogy a gyermek jól van, a rendőrkapitányság egyik irodájában helyezték el.

A II. r. panaszos előállítása 2016. július 31-én 18 óra 25 perckor kezdődött, és az édesanyja megérkezéséig, a gyermek átvételéig, 22 óra 18 percig tartott. Amíg az előállítás alatt a rendőrökkel tartózkodott a II. r. panaszos, vele szemben semmilyen cselekményt nem foganatosítottak, az előállítási iratok elkészítéséig a 134-es számú irodában lévő széken ülve, a rendőröktől kapott baleset-megelőzési játékokkal játszott. 19 óra 30 perc körül vette át az őrzést a c. r. főtörzsőrmester.

A II. r. panaszossal szemben kényszerítő eszközt (testi kényszer) nem alkalmaztak a rendőrök, mert annak nem volt oka. Önként szállt be a szolgálati gépjárműbe, a rendőrség épületében való mozgása is úgy történt, hogy a rendőrök elmondták számára, hogy melyik irodában fog várakozni, ezért oda kell bemennie. Ez a jelentés is azt tartalmazza, hogy a II. r. panaszossal a rendőri intézkedésben részt vett rendőrök gyermekként bántak. Az intézkedő rendőröknek egy alkalommal jelezte a II. r. panaszos, hogy szomjas, ezért egy pohár ásványvizet adtak neki; egy alkalommal jelezte, hogy a WC-t szeretné használni, amit részére biztosítottak.

A II. r. panaszos nem jelezte telefonálási szándékát a rendőrök felé, a törvényes képviselőt a szolgálatirányító parancsnok értesítette. A gyermeknél nem találtak a rendőrök mobiltelefont, illetve nem jelezte, hogy van nála telefonkészülék, a nagymama telefonszámát is emlékezetből írta le. A II. r. panaszos kb. 4 órát tartózkodott a rendőrkapitányság épületében, amíg a törvényes képviselője (édesanyja) megérkezett, aki – a rendőrök tudomása szerint – nem D. városban tartózkodott a gyermek feltalálásának időpontjában.

A II. r. panaszos „nem volt lehangolt, mondhatni vidám volt az előállítás során, az épületben a részére átadott játékokkal játszott [...] egyszer megkérdezte, hogy mikor mehet haza”. A rendőrök tájékoztatták, hogy az édesanyja megy érte, és vele tud hazamenni. A II. r. panaszos a választ elfogadta, továbbra is nyugodt volt. A rendőri felügyelet alatt fél liter kakaót, illetve két darab virslis sajtos pékárut fogyasztott el, amit az őrzést átvevő rendőr saját költségén vásárolt. A gyermeket az édesanyja a szolgálatirányító parancsnoktól panasz és sérülés nélkül 2016. július 31-én 22 óra 18 perckor átvette.

13) A Testület felvilágosítás-kérése alapján a D.-i Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztályának vezetője parancsnoki kivizsgálást készített, amelynek során az alábbi megállapításokat tette.

a) A foganatosított rendőri intézkedés célja és alapja az volt, hogy II. r. panaszos és társa talált tárgyat adtak át a rendőröknek, akik emiatt adataikat rögzítették, és őket a körözés rendszerben ellenőrizték.

b) Az előállítás célja és jogalapja az volt, hogy a II. r. panaszost a Sz.-i Törvényszék ítélete alapján kiadott körözés alapján előállítsák és édesanyjának átadják. Az előállítás 3 óra és 53 percre tartott, mert 19 óra 40 perckor sikerült elérni a körözést elrendelő végrehajtót, aki megadta a bírósági ítéletben nevelőként megjelölt gyermek édesanyjának telefonszámát, akit 20 órakor kiértésítették a rendőrök, és aki 22 óra 18 percre ért gyermekeért a rendőrkapitányságra. Az előállítás jogalapja az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés h) pontja alapján, figyelemmel a végrehajtó körözésére, történt.

c) Sem az I. r. panaszossal (hiszen vele már csak a rendőrkapitányság épületében találkoztak a rendőrök), sem a II. r. panaszossal szemben nem alkalmaztak testi kényszerszert a rendőrök; illetve egyiküket sem „nyomkodták agyon”: semmiféle erőszakot nem alkalmaztak. Egyik panaszossal sem bántak kegyetlenül a rendőrök.

d) A II. r. panaszos ételt – a rendőr saját pénzéből – és italt is kapott, WC-re is el tudott menni. Édesanyjára való várakozás során baleset-megelőzési játékokat kapott, hogy elfoglalja magát, a végén ezekből ajándékként kettőt meg is kapott.

e) Az I. r. panaszost (illetve a nagymamát) semmiben nem korlátozták a rendőrök, annak telefonált, akinek akart. Egyik panaszos telefonját sem vágta senki a földhöz. A II. r. panaszosnál sem az igazoltatáskor, sem később nem volt telefon. Ő telefonálni nem akart, édesanyját a rendőrök értesítették.

f) A II. r. panaszos azért nem volt az I. r. panaszos (és a nagymama) felügyelete alatt, mert a bírósági ítéletben a felügyeletre jogosult szülő csak 3 óra 53 perc múlva érkezett a D.-i Rendőrkapitányságra.

g) A II. r. panaszos az intézkedés alatt mindvégig nyugodt volt, mind a beszállítása során, mind pedig a rendőrségi épületben eltöltött idő alatt. Az irodában töltött időben végigjárt, vidám volt. A rendőrség az I. r. panaszos (és a nagymama) magatartásáról nem tudott nyilatkozni, mivel velük szemben senki nem intézkedett.

Az osztályvezető megállapítása szerint a II. r. panaszos előállítása során mind az intézkedő rendőrök, mind a rá vigyázó, ill. a szülői kiértésítésben részt vevő rendőrök szakszerűen, jogszerűen, empatikusan jártak el. A feladat végrehajtása során sem szabálysértést, sem bűncselekményt nem követtek el.

14) A rendőrség a D.-i Kórház gyermekpszichiátriája által a II. r. panaszos tekintetében kiállított két ambuláns lapot is továbbított, azonban – tekintettel arra, hogy azoknak a panaszolt rendőri intézkedés megítélése szempontjából nincs jelentősége – azok tartalmának ismertetésétől a Testület eltekintett.

III.

A panaszosok által előadott sérelmek kapcsán a Testületnek mindenekelőtt abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az Rtv. rendelkezései értelmében a beadványt az arra jogosult terjesztette-e elő.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. fejezetében, a Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő

eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el". A (3) bekezdés értelmében az (1) bekezdésben meghatározott esetekben a cselekvőképtelen személy helyett törvényes képviselője jár el, korlátozottan cselekvőképes személy helyett törvényes képviselője vagy meghatalmazottja is eljárhat.

Jelen panaszügyben a I. r. panaszos kifogásolta azt, hogy fiát, a II. r. panaszost a rendőrök igazoltatták, előállították, nem engedték őt telefonálni, sőt a készüléket földhöz vágták. Sérelmezte a fiával szemben tanúsított bánásmódot, a szülői felügyelet nélkül hagyását és azt, hogy testi kényszert alkalmaztak vele szemben. A maga vonatkozásában a fiának hollétéről való értesítés elmulasztását panaszolta.

Az I. r. panaszos saját nevében előterjesztett kifogásait a Testület az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdésében rögzített rendelkezés alapján vizsgálhatónak minősítette, a II. r. panaszost érintő sérelmekkel összefüggésben pedig a I. r. panaszos eljárási jogosultságát az alábbiak szerint vizsgálta meg.

A Testület rendelkezésére bocsátott iratokból megállapítható, hogy a II. r. panaszos 2005. szeptember 27-én született, tehát a sérelmezett események idején még nem töltötte be a tizennolcadik életévét.

A II. r. panaszos vonatkozásában indult bírósági eljárás időpontjában hatályos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 12. §-a szerint kiskorú az, aki a tizennolcadik életévét még nem töltötte be, kivéve, ha házasságot kötött. A Ptk. 12/B. §-ának (1) bekezdése értelmében cselekvőképtelen az a kiskorú, aki a tizennegyedik életévét nem töltötte be.

A Ptk. hivatkozott rendelkezései alapján megállapítható, hogy a II. r. panaszos a sérelmezett rendőri intézkedés időpontjában cselekvőképtelennek minősült, így helyette a törvényes képviselője jogosult panaszt előterjeszteni.

A bírósági eljárás időpontjában hatályos, a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (továbbiakban: Csjt.) 72. §-ának (2) bekezdése szerint: ha a házasság felbontása vagy a gyermek elhelyezése iránti perben a gyermeket a szülők megegyezése vagy a bíróság döntése alapján valamelyik szülőnél elhelyezték, a felügyeletet ez a szülő gyakorolja, kivéve, ha a szülők kérelmére a bíróság a gyermekelhelyezéssel egyidejűleg közös szülői felügyeletet rendelt el, illetve a szülőknek a közös szülői felügyeletre vonatkozó egyezségét jóváhagyta. [A Csjt. 71. §-ának (2) bekezdése szerint a szülői felügyelet a kiskorú gyermek gondozásának, nevelésének, vagyona kezelésének, valamint törvényes képviseletének jogát és kötelességét, továbbá a gyámnevezésnek és a gyámságból való kizárásnak jogát foglalja magában.]

Jelen esetben a vonatkozó bírósági ítélet szerint a II. r. panaszos törvényes képviseletét az édesanya, a szülői felügyeleti jog gyakorlója látja el. A panasz előterjesztésére ez alapján az édesanya lett volna jogosult. A Testület rendelkezésére álló információk alapján ugyanakkor az édesanya és a II. r. panaszos között nyilvánvaló érdekellentét áll fenn a kifogásolt rendőri intézkedések elleni panasszal összefüggésben: a gyermek körözését éppen azért rendelték el, mert kikerült az édesanya felügyelete alól.

Az eljárási probléma feloldásához a Testület az Emberi Jogok Európai Bíróságának (továbbiakban: Bíróság) a gyakorlatát hívta segítségül. A Bíróság *Scozzari and Giunta v. Italy* ügyben elvi éllel jegyezte meg (138.§): az a személy, aki a nemzeti jog alapján nem rendelkezik felhatalmazással más személy

képviselőre, adott feltételek fennállása esetén a Bíróság előtt ezen személy nevében eljárhat. Példának okáért kiskorúaknak is biztosított a lehetőség, hogy a Bírósághoz forduljanak, különösen olyan esetben, ha a képviselőt az édesanyjuk látja el, aki összeütközésbe került a hatóságokkal és bírálja a döntéseiket, valamint az eljárásukat azon az alapon, hogy nincsenek összhangban az Egyezményből fakadó jogokkal, illetve nem tartják tiszteletben az Egyezményből fakadó jogokat. Egyetértve a Bizottsággal (ebben az ügyben az Európai Emberi Jogi Bizottság kezdeményezte a Bíróság eljárását) a Bíróság úgy véli: olyan esetben, amikor érdekellentét áll fenn a kiskorú szülője és a hatóság által a kiskorú képviselőre kijelölt személy között, fennáll annak a veszélye, hogy bizonyos kérdések nem kerülnek a Bíróság elé, így a kiskorú meg lenne fosztva az Egyezményben biztosított jogai hatékony védelméről. Ebből fakadóan – ahogyan arra a Bizottság is utal – még akkor is, ha az édesanyját megfosztották szülői jogaitól – különösen, ha ez az egyik olyan eleme a jogvitának, amely miatt a Bírósághoz fordult –, anyai voltából fakadóan kellő felhatalmazással bír ahhoz, hogy a Bírósághoz forduljon a gyermek érdekében, valamint közös érdekeik védelmében.

Minderre tekintettel a Testület úgy foglalt állást, hogy az I. r. panaszos, mint a II. r. panaszos édesapja jogosult a panaszos érdekeinek védelmében a Testülethez fordulni jogorvoslatért.

IV.

A panaszbeadvány szerint a II. r. panaszost a rendőrök igazoltatták, előállították, nem engedték őt telefonálni, sőt a telefonját földhöz vágták. Az I. r. panaszos sérelmezte a fiával szemben tanúsított bánásmódot („bedobták” a szolgálati gépkocsiba, nem engedték az I. r. panaszost és a nagymamát a II. r. panaszoshoz, aki zokogott), azt, hogy egészségi állapotával nem foglalkoztak (hiába hívtak mentőt hozzá a hozzátartozók), továbbá azt, hogy testi kényszert alkalmaztak a gyermekkel szemben („agyon nyomkodták, édesanyja autójába ültették”). Az I. r. panaszos panaszolta azt is, hogy a fiának hollétéről nem értesítette a rendőrség. A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a II. r. panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, IV. cikke szerint személyi szabadsághoz való jogát, VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez való jogát, a XIII. cikke szerinti tulajdonhoz való jogát, a XX. cikkében írt egészséghez való jogát, a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát; továbbá az I. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrségnek keletkezett-e intézkedési kötelezettsége.

A panaszbeadvány nem tartalmaz arra vonatkozóan adatot, hogy a II. r. panaszos ellen kötözést adtak ki, csupán az szerepel, hogy a rendőri intézkedés óta nem láthatta az I. r. panaszos a fiát.

A rendőrségi iratok ezzel szemben részletesen beszámolnak arról, hogy a II. r. panaszos és gyermekkorú társa találtak egy okmánytartót, ami miatt igazoltatták őket és annak során megállapították, hogy a II. r. panaszossal szemben körözést rendeltek el.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A II. r. panaszos és társa okmánytartót talált, amiben okiratok (személyi igazolvány, hatósági igazolvány, adókártya és bérlet) voltak, és ami miatt maguk fordultak a rendőrökhöz segítségért. Ez alapján a rendőrök indokoltan vonták intézkedés alá a két gyermekkorú személyt.

A Testület megítélése szerint az intézkedő rendőröknek – a talált közokiratok miatt – a közrend védelme érdekében, az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettségük keletkezett. A Testület megállapítása szerint az intézkedés kezdeményezésével nem sérült a II. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A II. r. panaszos igazoltatása tekintetében a Testület utal az Állásfoglalás IV. rész 1) pontjában írtakra.

A II. r. panaszos és gyermekkorú társa okmányokat találtak, ami miatt az utcán szolgálatot teljesítő rendőrökhöz fordultak. A rendőrségi dokumentumok szerint az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés 1. fordulata alapján foganasították az igazoltatást.

Az Rtv. hivatkozott rendelkezése szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Testület megállapítása szerint jelen esetben a II. r. panaszos igazoltatása közrendvédelmi célból szükséges volt, álláspontja szerint azzal a személyes adatok védelméhez való joga nem sérült.

3) A panaszbeadvány az előállítással, annak okával kapcsolatban csupán annyi információt tartalmaz, hogy kb. 5-6 órát tartották fogva a rendőrök a II. r. panaszost, szülői felügyelet nélkül.

a) A rendőrség tájékoztatása szerint a II. r. panaszos (és gyermekkorú társa) adatainak lekérdezésekor az intézkedő rendőrök megállapították, hogy a II. r. panaszos körözését rendelték el. A körözési rendszerben szereplő adatok szerint őt elő kellett állítani és védelem alá kellett helyezni a Sz.-i Törvényszék ítéletének végrehajtása miatt.

Az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdése taxatív felsorolja az előállítás okait. Jelen esetben a II. r. panaszos előállításának okaként a rendőrség az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés h) pontját jelölte meg. A hivatkozott törvényhely szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, akit a Schengeni Információs Rendszerben elhelyezett figyelmeztető jelzés alapján védelem alá kell helyezni.

A rendőrség továbbította a Testület részére a Körözési Nyilvántartási Rendszer vonatkozó adatait, amely szerint a Sz.-i Törvényszék által kiállított végrehajtó okirat alapján a II. r. panaszos édesanyja (mint végrehajtást kérő) az I. r. panaszossal szemben gyermekkiadás jogcímén indult végrehajtási ügyében a II. r. panaszos körözését rendelték el a panaszolt rendőri intézkedést megelőzően, több mint egy évvel. A körözés elrendelésének indoka, hogy a Sz.-i Törvényszék a másodfokú ítéletével kötelezte az I. r. panaszost, hogy a II. r. panaszost adja ki az édesanya részére. A kötelezettségének az I. r. panaszos nem tett eleget, ezért ennek kikényszerítésére végrehajtási ügy indult, az azonban nem vezetett eredményre (a II. r. panaszos a bejelentett lakó- vagy tartózkodási helyén, illetőleg más ismert címen nem volt fellelhető). Ezért a Vht. 180. §-ának (6) bekezdése alapján a végrehajtó iroda a körözés elrendeléséről rendelkezett.

Az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdése szerinti esetekben az előállítás csak lehetőség a rendőr számára.

Jelen esetben – a fentebb hivatkozottak alapján – a rendőrség jogszerűen és indokoltan döntött a II. r. panaszos előállításáról. A Testület álláspontja szerint jogszerűen korlátozta a rendőrség a II. r. panaszos személyi szabadsághoz való jogát.

b) A Testület vizsgálta az előállítás időtartamát, illetve annak kérdését, hogy nem volt felnőtt felügyelete alatt a II. r. panaszos.

A rendőrségi dokumentumok alapján megállapítható, hogy a II. r. panaszos előállítása 2016. május 31-én 18 óra 25 perctől 22 óra 18 percig tartott. Ezen időtartam alatt történt meg a II. r. panaszos (és gyermekkorú társa) igazoltatása, adataik lekérdezése, majd a panaszos rendőrkapitányságra történő beszállítása. A körözést elrendelő végrehajtó irodát értesítették, majd pedig a szülői felügyeleti jogot gyakorló édesanyát, aki egy másik városból indult gyermekéhez. Az előállítás az édesanyának történő átadásig tartott. Az előállítás ezen – 3 óra 53 percnyi – időtartama alatt a II. r. panaszos végig felnőtt felügyelete alatt volt, de a rendőrség épületében megjelent hozzátartozók nem a szülői felügyeleti jog gyakorlói, ezért nem adták át a részükre a II. r. panaszost.

Az előállítás időtartamával kapcsolatban az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése azt tartalmazza, hogy a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja.

A Testület a rendelkezésére álló információk alapján úgy ítélte meg, hogy az előállítás nem volt aránytalanul hosszú. **Az előállítás időtartamát tekintve is arányosnak tekinthető, amellyel a II. r. panaszos személyi szabadsághoz való jogát jogszerűen korlátozta a rendőrség.**

c) A rendőrségi dokumentumok szerint a II. r. panaszos végig felügyelet alatt volt egy iroda helyiségben, ahol ehetett, ihatott és játékokat adtak neki a rendőrök. A D.-i Rendőrkapitányság vezetője tájékoztató levelében a rendőri intézkedés jogalapjaként utalt – egyebek mellett – a Szolgálati Szabályzat 31. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra is.

A hivatkozott jogszabályhely szerint előállító egységben – az idegenrendészeti eljárás lefolytatása céljából előállított kiskorú személy kivételével – tizennégy éven aluli kiskorú személy nem helyezhető el. Ha az előállítás ideje alatt megállapítást nyer az, hogy az előállított személy kísérő nélküli kiskorú, az előállítást fogantató rendőri szerv haladéktalanul gondoskodik gyermekvédelmi intézményben történő elhelyezéséről.

A Testület megállapítása szerint a rendőrség megfelelően eleget tett a gyermekkorú II. r. panaszos elhelyezésére vonatkozó előírásoknak, amellyel nem sérült a II. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga. Tekintettel arra, hogy a szülői felügyeleti jogot – a bírósági ítélet értelmében – a II. r. panaszos édesanyja gyakorolja, a rendőrség megfelelően járt el akkor, amikor felügyelet alatt tartották őt az (I. r. panaszossal érdekellentétben álló) édesanyja megérkezéséig. **A rendőrség ezen döntésével nem sérült az I. r. panaszos tisztességes eljáráshoz a való joga.**

4) A panaszbeadvány szerint a II. r. panaszos mobiltelefonját a földhöz vágták.

A rendőrségi dokumentumok szerint a II. r. panaszosnál sem az igazoltatáskor, sem később nem volt mobiltelefon. A rendőrök nem vágták a földhöz a telefonkészüléket.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség a feladatának ellátása során – egyéb jogok mellett – a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

A Testület a rendelkezésére álló, és egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a panasz ezen részét illetően, ezért a II. r. panaszos tulajdonhoz való jogának sérelme nem állapítható meg.

5) A panaszbeadvány szerint a II. r. panaszosnak nem engedték meg a rendőrök, hogy telefonáljon édesapjának, az I. r. panaszosnak, illetve a nagymamának.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés, illetve az intézkedő rendőrök aznapi jelentése nem tartalmaz információt a kiértesítés tekintetében. Az szolgálatirányító parancsnok által készített hivatalos feljegyzés szerint 2016. július 31-én 19 óra 40 perckor a körözést elrendelő végrehajtó irodát értesítették a II. r. panaszos előállításáról, illetve annak közlése alapján, 20 órakor, az édesanyját. A dokumentum szerint továbbá a rendőrség épületében megjelent az I. r. panaszos és annak ügyvédje is, akiket arról tájékoztattak, hogy milyen jogi lépéseket tehetnek a gyermek (egészségi állapot) érdekében. A II. r. panaszossal szemben intézkedő r. törzsoficer jelentésében úgy nyilatkozott, hogy a II. r. panaszos elmondta: 19 óra körül a nagypapája menne érte. A rendőr elmondta a II. r. panaszosnak, hogy a rendőrkapitányság épületéből fogják a hozzátartozóját értesíteni. A rendőr ugyanakkor megkérte a másik gyermekkorú személy helyszínen megjelent édesapját: ha a nagypapa megjelenik a helyszínen, mondja el neki, hogy az unokáját a rendőrségen találja meg. A rendőrkapitányság épületében a II. r. panaszos egy jegyzetömbre írta nagymamája telefonszámát, amin értesíthető. a tényleges kiértesítésére nem került sor, mert a családja megjelent az épületben, akiket a rendőr tájékoztatott is a történetekről. Az intézkedő rendőrök utólagos jelentése tartalmazza azt, hogy a II. r. panaszos a rendőrkapitányság épületében egy jegyzetömbre írta le a nagymama telefonszámát, amit a szolgálatirányító parancsnoknak adtak át. A szolgálatirányító parancsnok azt közölte, hogy a törvényes képviselő az édesanya, akinek kiértesítése folyamatban van. Amikor a szolgálatirányító parancsnok irodájából kiléptek a rendőrök, a biztonsági őr pultjánál találkoztak az I. r. panaszossal és annak édesanyjával, valamint ügyvédjükkel. A parancsnoki kivizsgálásról szóló jelentés szerint továbbá (ld. az Állásfoglalás IV. rész 4) pontjában írtakat) a II. r. panaszosnál sem az igazoltatáskor, sem később nem volt telefon. Telefonálni nem akart, az édesanyját a rendőrök értesítették. Valamennyi dokumentumban az szerepel, hogy a körözésben megjelölt személyt: a szülői felügyeleti joggal rendelkező édesanyját értesítette a rendőrség.

Az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése szerint: a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e joggal élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ezen jogszabályi rendelkezés szerint a hozzátartozó (vagy más személy) értesítését tehát elsődlegesen a panaszos számára kell biztosítani, és csak akkor a rendőrség feladata ez, ha a fogvatartott nincs olyan helyzetben, hogy e joggal élhessen.

A rendőrség hivatkozott továbbá a Szolgálati Szabályzat 29. §-ának (2) bekezdésére, amely szerint a szülői felügyelet vagy gyámság alól magát engedély nélkül kivonó személy vagy a bentlakásos gyermekvédelmi intézményből engedély nélkül távozó személy előállításáról értesíteni kell a felügyelet gyakorlására jogosultat, a hatáskörébe tartozó intézkedés megtételének felmerülése esetén a gyámhatóságot is. Az okok és körülmények tisztázása után a fogvatartott személyt át kell adni a felügyelet gyakorlására jogosultnak.

a) **A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján az alábbi megállapításokra jutott. A rendőrség eleget tett a Szolgálati Szabályzat 29. §-ában rögzített értesítési kötelezettségének, amikor is a II. r. panaszos törvényes képviselőjét, az édesanyját értesítette a gyermeke előállításáról. Ebben a tekintetben nem sérült a II. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.** Az Állásfoglalás IV. rész 4) pontjában írtak (az egymásnak ellentmondó bizonyítékok) alapján a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni viszont abban a kérdésben, hogy a II. r. panaszosnál volt-e mobiltelefon, amin keresztül maga értesíthette hozzátartozóit. **Az édesapja, az I. r. panaszos és a nagymama vonatkozásában az értesítés lehetőségének biztosítása megtörtént – és ezáltal a II. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme – nem megállapítható.**

b) Az I. r. panaszos oldaláról az Rtv. 18. §-ában foglalt hozzátartozó értesítésének lehetősége tekintetében a Testület az alábbiakra hívja fel a figyelmet. A panaszosi előadás szerint egy rokon gyermek volt, aki értesítette a nagymamát az unokája rendőrségre történő beszállításáról.

A rendőrségi dokumentumok szerint a II. r. panaszos jelezte, hogy aznap 19 óra körül fog menni érte a nagyapja. A rendőri intézkedés helyszínén megjelent a másik, intézkedés alá vont gyermekkorú személy édesapja. A rendőr megkérte, ha a II. r. panaszos nagyapja megérkezik, szóljon neki, hogy a II. r. panaszost a rendőrségre beszállították. A rendőrök ugyanakkor rögzítették azt is: a II. r. panaszosnak elmondták, a rendőrségről fogják majd értesíteni hozzátartozóját. A II. r. panaszos a rendőrség épületében jegyzetfüzetbe írta nagymamája telefonszámát, amit a szolgálatirányító parancsnoknak adta át, akinek feladata volt a kiértesítés. A tényleges kiértesítésre nem került sor, mert időközben az I. r. panaszos (és a nagymama) megjelent az épületben.

A Testület megítélése szerint – a 4) a) pontban írtakkal összhangban – az értesítés lehetőségének biztosítása megtörtént nem megállapítható. Ugyanakkor, tekintettel arra, hogy az I. r. panaszos végül megjelent a rendőrségen, a Testület megállapítása szerint a tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült.

A Testület továbbá a panasz ezen része tekintetében az alábbi megállapítást teszi. Az Rtv. 24. §-a tartalmazza a rendőrség felvilágosítás-adási kötelezettségét. Eszerint: a rendőr köteles a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján – elfogadva a rendőrség által rendelkezésre bocsátott bizonyítékokat – a Testület megállapította, hogy a rendőrség megfelelően eleget tett a felvilágosítás adási kötelezettségének, mivel a II. r. panaszossal szembeni intézkedés tényéről és okáról, valamint a gyermek állapotáról is beszámolt az édesapának és a nagymamának.

6) Az I. r. panaszos sérelmezte azt is, hogy a rendőröket nem érdekelte a II. r. panaszos egészségi állapota, az, hogy orvosi kezelésre szorul pánikbetegsége miatt, és gyógyszert szed. A II. r. panaszos „örjöngésétől” zengett az épület, és senkit nem engedtek a megnyugtatóására.

A rendőrségi iratok szerint a II. r. panaszost panasz- és sérülésmentesen állították elő a D.-i Rendőrkapitányságra, majd adták át az édesanyának. Az intézkedő rendőrök is úgy nyilatkoztak, hogy a II. r. panaszos a beszállítása során végig nyugodt volt, jól érzete magát. A rendőrkapitányság épületében is nyugodt volt (evett, ivott, játszott, mosdóba ment), rosszulletre nem panaszkodott. A szolgálatirányító parancsnok által készített hivatalos feljegyzésben az szerepel, hogy az I. r. panaszos ügyvédje jelezte, hogy az édesanyának történő átadás előtt a II. r. panaszost gyermekorvoshoz

kellene vinni, pszichés problémái miatt. A szolgálatirányító parancsnok tájékoztatta az I. r. panaszost és ügyvédjét, hogy a gyermeknek nincs panasza, nincs rosszul, ezért nem szállítják orvoshoz, egyúttal közölte, azt is, hogy jogi úton megtehetik a további lépéseket.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség a feladatának ellátása során – egyebek mellett – a testi épséghez fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. A 18. § (1) bekezdése előírja, hogy a rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni.

A Szolgálati Szabályzat 31. §-ának (7) bekezdése előírja, hogy elhelyezéskor a fogvatartottat nyilatkoztatni kell sérüléseiről, esetleges panaszáról. Betegség vagy sérülés esetén orvosi ellátásban kell részesíteni.

A Testület a rendelkezésére bocsátott bizonyítékokat úgy mérlegelte, hogy a rendőrség állítását fogadta el valószínűbbnek: a II. r. panaszosnak sérülése, szemmel látható betegsége nem volt, illetve más okból sem szorult sürgős orvosi ellátásra, aminek tekintetében intézkedési kötelezettség (orvos vagy mentő értesítése) terhelte volna a rendőrséget.

A Testület a panasz ezen része tekintetében úgy foglalt állást, hogy a rendőrség eleget tett az idézett kötelezettségének, ezért a II. r. panaszos egészséghez való joga nem sérült.

7) A panaszbeadvány szerint a II. r. panaszost „bedopták” a rendőrök a szolgálati gépkocsiba a beszállítása során, majd, amikor az édesanyja megérkezett, „agyon nyomkodták, kegyetlenül, brutális módon” és – tiltakozása ellenére – autóba ültették.

Az elsődleges jelentések szerint a II. r. panaszossal szemben nem alkalmaztak testi kényszert. Az intézkedő rendőrök úgy nyilatkoztak jelentéseikben, hogy a II. r. panaszos önként szállt be a szolgálati gépkocsiba, magát bekötötte a biztonsági övvel. Útközben végig nyugodt volt, jól érezte magát. A D.-i Rendőrkapitányság vezetője a panasz ezen része tekintetében továbbá úgy nyilatkozott, hogy a II. r. panaszossal szemben a rendőrök mindvégig empátikusan, a helyzetnek megfelelő módon és hangnemben intézkedtek.

A rendőrségi dokumentumok továbbá egyezően azt tartalmazzák, hogy amikor a II. r. panaszost kikísérték a gépkocsihoz, amivel édesanyja a rendőrségre megérkezett, nem akart elmenni vele, de az édesanyja szavaira beszállt a gépkocsiba és elhagyták a rendőrség udvarát. A rendőrök „nem nyomkodták agyon”, semmilyen erőszakot nem alkalmaztak vele szemben.

a) A Testület a panasz bánásmódra vonatkozó része tekintetében utal az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatára, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Ezen törvényi rendelkezéssel összefüggésben a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége. Ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, megtestesítik az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgálnak, illetve morális alapot biztosítanak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 1. pontja szerint a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint pedig a rendőr „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület a fentiekén túlmenően utal a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakra, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

b) Az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmazhat.

A Szolgálati Szabályzat 40. §-ának (1) bekezdése értelmében a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékokat úgy mérlegelte, hogy a rendőrség állítását fogadta el valószínűbbnek. Megállapítása szerint testi kényszer nem alkalmaztak a II. r. panaszossal szemben, illetve az intézkedő rendőrök bánásmódja is megfelelt az Rtv. hivatkozott rendelkezésében, illetve az Etikai Kódexben foglalt előírásoknak, ami miatt a II. r. panaszos testi épséghez, illetve emberi méltósághoz való joga nem sérült.

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a konkrét ügyben a rendőröknek intézkedési kötelezettségük keletkezett: a közrend védelme érdekében indokoltan vonták a II. r. panaszost intézkedés alá, illetve jogszerű és időtartamát tekintve arányos volt az előállítása is, ami által nem sérült a tisztességes eljáráshoz való joga, illetve a személyi szabadsághoz való jogát jogszerűen korlátozták. A Testület az egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján a mobiltelefon sorsa tekintetében nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért a II. r. panaszos tulajdonhoz való jogának sérelme nem megállapítható. Megállapítása szerint a rendőrség megfelelően eleget tett a szülői felügyeletet gyakorló személy értesítésre vonatkozó kötelezettségének, ami által nem sérült a II. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való joga; míg az

édesapja és a nagymama vonatkozásában az értesítés lehetőségének biztosítása megtörtént – és ezáltal az előbb említett alapjog sérelme – nem volt megállapítható. A hozzátartozó értesítésének lehetőségének biztosítása megtörtént nem volt megállapítható az ellentmondó bizonyítékok miatt, azonban azzal az I. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült. A Testület álláspontja szerint a II. r. panaszos egészségi állapotát a rendőrség figyelemmel kísérte, alapjoga nem sérült. A bizonyítékokat továbbá úgy értékelte, hogy a II. r. panaszossal szembeni bánásmód is megfelelt a rendőrséggel szemben támasztott követelményeknek, így a panaszos testi épséghez és emberi méltósághoz való joga nem sérült az intézkedés kapcsán.

A panaszosoknak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel a Testület – az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján – az eljárás megszüntetéséről döntött.

Budapest, 2017. július 6.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTÉSTÜLET